

RISE (Response Inducing Sustainability Evaluation).

Aktiviteter og Evaluering af metoden i DLBR systemet 2017.

Introduktion:

Der er udarbejdet et spørgeskema (se Bilag 1), og 20 landmænd blev kontaktet om et interview efter, at de har fået foretaget et bæredygtighedstjek. Svarene er samlet og evalueret på en workshop (16-01-2017), hvor alle de konsulenter, der har afholdt bæredygtighedstjek deltog. Bedrifter, der havde fået en RISE analyse, blev inviteret. På workshoppen blev der gennemgået barrierer, udfordringer og hvordan vi optimerer på bæredygtighedstjekkerne de kommende år. Workshoppen var åben for alle - og for deltagende bæredygtighedskonsulenter.

Konklusionen af evalueringsskemaerne og workshoppen var, at de landmænd som har svaret på spørgeskemaerne generelt havde oplevet at blive konfronteret med flere bæredygtighedsemner, end de havde regnet med. Der blev opfordret til en forkortelse af proceduren ved selve tjecket, da nogen synes den tog for lang tid. Generelt synes man det gav en god erfaring, men da vi spurgte, hvad en analyse måtte koste, var svarene mindre tydelige (se præsentation af workshoppen af Oudshoorn fakta og resultater på fondssite www.seges.dk, projekter støttet af fonden for økologisk landbrug, 2016). Der blev diskuteret på workshoppen, hvordan RISE kan gøres kommercielt. Der var dog enighed om, at RISE stadig ikke var helt klar, og der stadig skulle rettes nogle fejl, inden produktet kan blive et kommercielt produkt.

I 2017 blev der besluttet at lave et internt debattmøde (03-10-2017) til at vurdere hvordan bæredygtighedstjek kunne indgå i det generelle rådgivningstilbud til Landbruget. Dagsordenen indeholdt bl.a. et oplæg fra en af de certificerede RISE konsulenter (Poul Erik Nielsen) og en af de bedrifter der havde fået lavet en RISE undersøgelse (Jette Jakobsen). (Bilag 2). Mødet resulterede i at der var bred opbakning til fortsat arbejde med at udvikle og sprede brugen af RISE, men også en opfordring til at der skulle arbejdes med forbedring af normerne og værdiladte udsagn. Bl.a. nævnes der at det ikke fremmer bæredygtigheden at have gamle husdyrracer på sin bedrift.

I 2017 er der lavet en indsats til forbedret afrapportering af RISES resultater. Rapporten kan ses i Bilag 3 (separat på fondssite www.seges.dk projekter støttet af fonden for økologisk landbrug, 2016), og er i sig selv en god beskrivelse af hvad RISE bæredygtighed egentlig indeholder. Rapporten er en skabelon som bliver tilpasset løbende. De RISE certificerede konsulenter skriver kommentar ind mens de interviewer landmænd og mens de skriver slutrapporten. Rapporten bliver derefter diskuteret med landmændene for at finde frem til handlingsplaner.

Fortsat aktivitet

I forlængelse har SEGES Økologi besluttet at søge et udviklingsprojekt (RISE forankring) fra Landdistrikts puljen samt fortsættelse af RISE Bæredygtigheds tjek i 2018. Projektet er bevilliget. I samarbejde med SEGES

afdelingen vækst er en ansøgning til udvikling af RISE til strategisk brug på konventionelle bedrifter lavet (Bæredygtig vækst). Dette projekt er også bevilliget.

Bilag 1.

Interview om udbytte af bæredygtighedsanalysen RISE (sendt ud til 20 tilfældige landbrug der har fået lavet en RISE).

Hvilke nye aspekter er du blevet præsenteret for ved bæredygtighedsanalysen RISE i forhold til din opfattelse af bæredygtighed?

Hvilke af bæredygtighedselementerne er du mest optaget af?

Hvorfor er de vigtige for dig?

Arbejder du med **nye** aspekter af bæredygtighed nu, efter analysen, end du arbejdede med før analysen?

Hvilke tiltag har du konkret planlagt?

Hvilken effekt forventer du, at det får for dig og for din bedrift?

Hjælper RISE dig til at prioritere tiltag?

Hjælper denne proces, med RISE analysen og rapport/ handlingsplan, dig til at gennemføre tiltag? Har du forslag til hvad du har brug for, hvor vi kunne forbedre processen?

Vil du anbefale andre landmænd til at bruge RISE?

- hvorfor?- hvorfor ikke?

Hvis RISE analysen var et kommercielt produkt, hvad ville du synes du ydelsen havde af værdi for dig?

1. 0 kr. evt. kommentar:

2. 5000 kr. evt. kommentar:

3. 10000 kr. evt. kommentar:

4. 15000 kr. evt. kommentar:

Tror du RISE analysen kan bruges i markedsføring af dine produkter?

Bilag 2.

Dagsorden intern temamøde 3. Oktober 2017:

DAGSORDEN

13.00-13.10 **Velkomst og gennemgang af eftermiddagens program**

Frank Oudshoorn

13.10-13.25 **L&F's arbejde med bæredygtighed generelt**

Annette Christiansen, miljøchef, Virksomheds & Bedriftsmiljø, L&F

13.25-13.45 **Bæredygtighed for producent og forbruger**

Leif Friis Jørgensen, direktør, Naturmælk

13.45-14.05 **Bæredygtig ressourceanvendelse**

Tommy Dalgaard, professor, AGRO, Aarhus Universitet

14.05-14.25 **Brugen af RISE på parameterniveau og opfølgning på resultaterne**

Poul Erik Nielsen, økologichef, Landbosyd

14.25-14.45 **Kaffe**

14.45-15.15 **Økologisk mælkeproducent *Jette Jakobsen* og konventionel mælkeproducent *Peter Bendix***

reflekterer på deres erfaringer med redskaber til at vurdere bæredygtighed

14.15-15.35 **Status mht. arbejdet med RISE og den videre metode udvikling på bedriftsniveau**

Frank Oudshoorn, specialkonsulent, Økologi Innovation, SEGES

15.35-16.00 **Afsluttende diskussion om anvendeligheden af RISE på rådgivningsniveau**

- Hvad vil vi fremover?

- Hvordan synliggør vi arbejdet med RISE og bæredygtighed for omverdenen?